

SOUBOJ ČTENÁŘŮ 2020 ANOTACE VYBRANÝCH KNIH

DANIELA KROLUPPEROVÁ PAST NA KORUNU

Ilustrovala Barbora Kyšková
Praha, Albatros 2018, 144 stran
ISBN 978-80-00-05254-0
věk 12+

Československá republika je v mrazivém únoru 1919 zatím jen pomyslným miminkem v zavinovače, ale už na ni mají spadeno cizí mocnosti a neštítí se ji zasáhnout na nejcitlivějším místě! V kriminálním příběhu, jež milovnice retro výletů do českých dějin Daniela Krolupperová umístila do rázovitého pražského Podskalí, nejde o nic menšího než o zdar měnové reformy národohospodáře Aloise Rašína. Dva všeteční chlapeci a jejich vážně nemocná kamarádka velezrádné pikle včas překazí a poodhalí přitom mnohé o mentalitě doby a postavení tehdejších dětí, o jejich radostech i strastech, povinnostech i kratochvilích. Přesvědčivost dobrodružné fikce, kterou autorka pojala v nejlepší slova smyslu klasicky, umocňují výrazově sebejisté ilustrace, potvrzující renomé Barbory Kyškové v oboru historizující kresby.

Daniela Krolupperová (1969) vystudovala nordistiku a finštinu na FF UK, poté se věnovala žurnalistické práci a nyní se ve svobodném povolání zabývá tlumočnictvím, překladatelstvím a vlastní literární tvorbou. Ke starším čtenářům se obrací knížkami s historickou tematikou – za detektivky Zločin na Starém Městě pražském a Past na korunu získala Zlatou stuhu. V nakladatelství Portál vydala řadu pohádek s přírodní tematikou: Zámečnické keře (2010), Rybí sliby (2011), Mizící hmyzíci (2013), Jde sem lesem (2016) a Tajé olivového háje (2018). Spoluautorka monumentální Historie Evropy (2011, s R. Fučíkovou) píše rovněž pro edice Albatrosu První čtení a Druhé čtení.

Barbora Kyšková (1954), absolventka AVU, se věnuje volné tvorbě, restaurá torství a výrobě kulis. V knižní ilustraci pro děti se zprvu zaměřovala na fantastiku, např. při doprovodu k prvnímu českému vydání (2006) Hodinového strojků Philipa Pullmana, ke Kronice Prydainu (2004) Lloyda Alexandra nebo k nové české verzi (2007) pohádky Astrid Lindgrenové Ronja, dcera loupežníka. Tajuplné výtvarné polohy dlouhodobě prokazuje jak v knihách Daniely Krolupperové Společenstvo klíčníků (2012), O'Bluda (2013) a Zločin na Starém Městě pražském (2014), tak v dalších výletech do české historie, třeba v epeji Zuzany Kopečkové Strážce mýtů (2018).

VOJTĚCH MATOCHA PRAŠINA – ČERNÝ MERKURIT

Ilustroval Karel Osoha
Praha, Paseka 2019, 264 stran
ISBN 978-80-7432-989-0
věk 9+

v loňském ročníku Souboru čtenářů byl první díl vybrán jako soutěžní

Prostřední díl trilogie o Prašině, vyvřelé staropražské čtvrti rozkládající se údajně na pahorcích poblíž Národního muzea a přidělávající velkoměstu jen samé vrásky, utvrdí dospívající čtenáře v blaženém pocitu, že po sérii uctivých epigonů děl Jaroslava Foglara přichází něco důmyslnějšího. I Vojtěch Matocha se mu klaní nejednou trefnou výpůjčkou, ale současně razantně hájí autonomii svého fikčního světa, zatímco vrší akci na akci. Próza si vystačí s mnohastránkovými proudy autorské řeči bez dialogů – a přesto udrží pozornost. Houževnatý pátrač Jirka a nadaná matematicka En se na další výpravě do míst, kde nefunguje elektřina, magnetismus, natož bezdrátové technologie, prodírají tajemstvími, která jsou pro jejich rodiny tabu. Při hledání černého merkuru vynálezce Hanuše Nápravníka, jenž kdysi konkuroval Křižíkovi i Nobelovi, je však nejdřív třeba zjistit, nakolik

toto palivo na bázi rtuti a o výbušné síle semtexu souvisí s monstrem ukrytým celá desetiletí v tunelech pod Prašinou. A najít golema včas, poněvadž obyvatelé téhle končiny mají v duši tmou a vetřelci se jim protíví.

Vojtěch Matocha (1989) absolvoval obor matematické metody informační bezpečnosti na MFF UK a spolupracuje na vývoji softwaru pro mobilní telefony a čipové karty. Tři roky vedl skautský oddíl. Kratší beletristické texty zveřejňoval v kolektivních sbornících, odborně na serveru iliteratura.cz. Na poli prózy pro děti a mládež debutoval úvodním svazkem trilogie Prašina (2018), nominovaným na cenu Magnesia Litera.

Karel Osoha (1991) vystudoval filmovou a televizní grafiku na VŠUP. V roce 2015 se podílel na kolektivní výstavě v rámci festivalu Komiksfest a na sborníku české mangy Vějíř. Jeho dosavadním největším úspěchem je komiks podle scénáře Pavla Kosatíka Češi 1948 – Jak se KSC chopila moci (2016, cena Muriel 2017 za nejlepší kresbu), uzavírající seriál o zlomových událostech našich moderních dějin. Ilustroval román Každý má svou lajnu (2017) Petry Dvořákové, přispěl do sborníku Rychlé šípy a jejich úžasná nová dobrodružství (2018) a doprovází i ohlášenou komiksovou trilogii Ondřeje Kavalíra a Vojtěcha Maška Návrat krále Šumavy (první svazek Na čáře, 2018).

MARKA MÍKOVÁ DŮM V RUGOLU

Ilustrovali Štěpán Zavřel a Jindra Čapek
Praha, Book Dock 2018, 188 stran
ISBN 978-80-88066-16-3
věk 10+

Koncepčně i graficky náročnější titul sleduje dvojí záměr. Základní polohu nabízejí příběhy českých sester-dvojčat, jež se jedno léto ocitají u strýčka v italském Rugolu. Ten nebyl autorčiným smyšleným příbuzným, ale skutečným Štěpánem Zavřelem, který se v této obci poblíž Benátek po dramatickém útěku z vlasti v roce 1959 usadil a zanechal v ní výrazný kulturní i duchovní odkaz. Žil v pohádkovém domě plném kreseb a tajemných zákoutí – a tyto dojmy jeho neteř vetkala do vzpomínek na neklidnou dovolenou svých rodičů. Každou kapitolu románového pásma uvozuje černobílý ilustrační doprovod Zavřelova blízkého přítele Jindry Čapka, jež s tvůrcem spojovalo i angažmá v exilovém nakladatelství Bohempress. Kniha budiž suvenýrem pro všechny, kdo chtějí zavzpomínat na pobyt ve slunné Itálii a jsou naladěni přijmout půvabně rozkochanou představu o dívčích prázdninách, jejímž prostřednictvím Marka Míková uctila památku věhlasného strýce.

Marka Míková (1959) absolvovala obor režie a dramaturgie loutkářství na DAMU a vystupovala ve skupině Plyn, později Dybbuk, nyní Zuby nehty. Pracuje jako režisérka v divadle Minor a Lampion (adaptace Karafiátových Broučků, 2018), věnuje se rovněž dabingu. Její prozaická prvotina Roches a Bžunda získala ocenění Nejkrásnější česká kniha 2002. Vypravěčsky neotřelá próza JO537 (Zlatá stuha 2010) byla podobně jako díla Knihafoss (2007), Mrakodrapy (2012) a Škvíry (2014, ilustrace Tereza Ščerbová) nominována na cenu Magnesia Litera.

Štěpán Zavřel (1932–1999) začínal jako kolorista ve studiu Bratři v triku Jiřího Trnky. Studoval FAMU a v exilu pak Accademii di Belle Arti v Římě. Jeho osobní i umělecký život je spjat s Itálií a německojazyčným regionem. V curyšském nakladatelství Bohempress, které v roce 1971 založil s Otakarem Božejovským, publikoval několik desítek autorských knih, např. Sen v Benátkách (1974, česky 2016) nebo Zachráněný dědeček (1991, česky 2017). Vrcholným dílem křesťansky zaměřeného a cenami ověřeného umělce jsou ilustrace k adaptacím biblických příběhů Mit Gott unterwegs (1996) Reginy Schindlerové.

Jindra Čapek (1953) vystudoval uměleckoprůmyslovou školu v Curychu, kam odešel s matkou roku 1969, a poté Akademii výtvarných umění v Karlsruhe. Od konce 70. let se věnuje ilustraci, grafice a malbě, od roku 1998 žije v Českém Krumlově. Je držitelem mnoha uměleckých cen (např. Plaketa BIB v roce 1985 a 1991). Ilustroval na 50 knižních titulů, mj. Pohádky brásky Králíka (2006) Pavla Šruta, Špalíček lidových písní (2008) Josefa Krčka či nejnověji Zmizení Edwina Lindy (2019) Davida Jana Žáka.

KLÁRA SMOLÍKOVÁ POZOR, V KNIHOVNĚ JE KOCOUR!

Ilustroval Vojtěch Šeda
Praha, Mladá fronta 2019, 96 stran
ISBN 978-80-204-4910-8
věk 10+

Kocour Koniáš je už svým jménem předurčen ke knižnímu záškodnictví. Z poličky, kde se schovává před trestem za poničený svazek, vede jeho cesta do bludiště chodeb utvářených po staletí neviditelným propojováním knih, knihoven a dobrých duší, které o jejich odkaz pečují. Chce-li David přivést zvířecího parťáka zpátky, nezbyvá mu než pustit se v jeho stopách do toulek lemovaných zajímavostmi z knihovnického světa. Na výpravě k počátkům českého

pisemnictví zjišťuje, že sám tisk a šíření těchto děl by mnohokrát vydaly na dobrodružný román. V osmi komiksových příbězích se nám představí naše významné bibliotéky od středověkých církevních a šlechtických až po ty městské, jejichž dějiny se začaly psát relativně nedávno – na sklonku 19. století. Hoch se v jejich společnosti cítí jako ryba ve vodě; ostatně Klára Smolíková ho nechala oním blahodárným prostředím pohltnout už v pojednání Spolkla mě knihovna (2017), na které současná óda na knihovnictví volně navazuje.

Klára Smolíková (1974) vystudovala estetiku a teorii kultury na FF UK a poté působila jako pedagožka a metodička ve školních zařízeních či v muzeích. Spolupracovala s řadou časopisů pro děti, v letech 2015–2018 vedla komiksovou revue Bublifuk, v současnosti píše libreta komiksů pro časopis Tečka!. S prvním manželem, kreslířem Honzou Smolíkem, zpracovala publikace popularizující historické látky, mj. Husité (2012), Řemesla (2013) nebo Jak se staví město (2014). Jejich album Viktorka a vesmírná dobrodružství (2014) získalo Zlatou stuhu za komiks. Starším dětem adresovala fantasy román H. U. S. – Hus úplně světověj (2015). S druhým manželem, spisovatelem Jiřím W. Procházkou, vytvořila scénáře večerníčku Vynálezce Alva (2012) a detektivní sérii Tajná dvojka (od roku 2016).

OLGA STEHLÍKOVÁ KLUCI NETANČEJ!

Ilustroval Lukáš Fibrich
Praha, Portál 2019, 136 stran
ISBN 978-80-262-1440-3
věk 10+

Básniřka Olga Stehlíková se na poli prózy pro děti a mládež uvedla novelou z kurzů baletu, což je chvályhodné, protože knihy a filmy z tanečního prostředí se k nám dostávají spíše v překladech z cizích jazyků. Tomáš navštěvuje baletní školu samostatně, a přitom spravedlivé ruské choreografky. Když jeho koníček vyjde ve třídě najevo, spolužáci ho vystaví posměchu, ne-li šikaně. Nevraživosti se vrší, do hry vstupují první milostná vzplanutí, závist i touha uspět ve vrcholné baletní

soutěži. Střídavé promluvy jedenáctiletého hrdiny a jeho taneční partnerky vyznívají věrohodně i z toho důvodu, že autorka dokáže proplouvat sexistickými narázkami a jinakostí dalších postav z tohoto prostředí. K přednostem textu patří také fakt, že čtenáři detailně přiblíží světoznámý balet Louskáček Pjotra Iljiče Čajkovského. Ilustrace Lukáše Fibricha působí zprvu takřka nepatřičně, ale nakonec vtípně vystihnou všudypřítomnou soutěživost.

Olga Stehlíková (1977) vystudovala bohemistiku a lingvistiku na FF UK. Působí jako redaktorka a literární publicistka. Byla editorkou revue Pandora, redaktorkou on-line almanachu Wagon a magazínu Ravt (webového pandánu občasníku Tvar). Spolupracuje s Českým rozhlasem. Roku 2014 vydala básnický debut Týdny (Magnesia Litera 2015). Její sbírka Vejce/Eggs vyšla v roce 2017 spolu se stejnojmennou deskou s hudbou Tomáše Brauna. V roce 2018 publikovala sbírku Vykřičník jak stožár. Prózou Kluci netančej! poprvé oslovuje dětské čtenáře. Lukáš Fibrich (1974), absolvent FAMU a VŠUP, přispívá do komiksových revuí AARGH! a Bublifuk. Ze spolupráce s časopisem ABC vytěžil komiksová alba Mourrison (2006) a Mourrison 2, hrdina bez kázně a hany (2010). Komickou zkratku na poli historiografie předvedl v ilustracích k románu Kláry Smolíkové H. U. S. – Hus úplně světověj (2015) a v seriálu Obrázky z moderních československých dějin 1945–1989 (2016; libreto Jiří Černý, cena Muriel za nejlepší původní komiks). (2013) a *Zločin na Starém Městě pražském* (2014).